

Α.Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑ

ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΘΕΜΑ : ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΟΜΟΥ
ΗΜΑΘΙΑΣ – ΠΑΡΕΛΘΟΝ –ΠΑΡΟΝ –
ΜΕΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ ΟΙ
ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ΧΡΙΣΤΙΝΑ Τ. ΚΑΡΥΠΙΔΟΥ
ΑΡΜΟΔΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ : Μ. ΒΕΝΙΕΡΗ – ΙΓΓΛΕΣΗ

ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΤΥΧΙΑΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΕΤΟΣ 2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	2
ΙΣΤΟΡΙΑ – ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ	7
ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΟΛΕΙΣ.....	8
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΕΩΦΥΣΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ.....	9

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΗΜΑΘΙΑΣ

1.1 ΠΑΡΕΛΘΟΝ.....	10
-------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

2.1 ΠΑΡΟΝ	11
2.2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΜΑΘΙΑΣ	22
2.3 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΗΜΑΘΙΑ	25
ΤΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΤΗΣ ΝΑΟΥΣΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΕΝΙΤΣΑΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΜΠΟΥΛΕΣ	26
ΗΜΑΘΙΩΤΙΚΑ.....	27
ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΟΛΚΛΟΡΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΣΙΟΦ-ΠΥΡΣΟΥ	27
ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ «ΟΙΝΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ»	28
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ.....	28
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	28
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΤΗΣ ΗΜΑΘΙΑΣ	29
ΤΑ ΑΝΑΚΤΟΡΑ ΚΑΙ ΟΙ ΒΑΣΙΛΙΚΟΙ ΤΑΦΟΙ ΤΗΣ ΒΕΡΓΙΝΑΣ	30

ΟΙ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΙ ΤΑΦΟΙ ΤΩΝ ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ	31
Η ΣΧΟΛΗ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ ΣΤΗ ΝΑΟΥΣΑ	32
ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΕΡΟΙΑΣ	33
ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΜΝΗΜΕΙΑ-ΜΟΝΕΣ ΤΗΣ ΗΜΑΘΙΑΣ.....	34
ΒΕΡΟΙΑ	35
ΒΗΜΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ	36
ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ	37
ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΛΑ	38
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	39
ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΕΛΙΟΥ	39
ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ 3-5 ΠΗΓΑΔΙΑ ΝΑΟΥΣΑΣ	40
ΟΡΕΙΝΟΣ ΟΓΚΟΣ ΠΙΕΡΙΩΝ	42
ΟΡΕΙΝΟΣ ΟΓΚΟΣ ΒΕΡΜΙΟΥ	42
ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΑΟΥΣΑΣ	43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΕΛΛΟΝ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

3.1 ΣΤΟΧΟΙ-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	48
3.2 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ.....	50

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	58
--------------------------	-----------

Πρόλογος

Ένας τόπος ξεχωρίζει για τις φυσικές ομορφιές του, για τα έργα, και τα ίχνη των ανθρώπων που έζησαν εκεί και για όσα μπορεί να απολαύσει κανείς με τις αισθήσεις του όταν τον επισκεφθεί. Στην Ημαθία υπάρχουν και τα τρία: η φύση, τα έργα και ίχνη των ανθρώπων και οι απολαύσεις των αισθήσεων.

Εισαγωγή

Ο Νομός Ημαθίας ιδρύθηκε με τον Α.Ν. 903/ 6-2-47. Σήμερα διέπεται από τις διατάξεις του Ν.2218/1994 όπως αυτές που τροποποιήθηκαν, συμπληρώθηκαν και ισχύουν μέχρι σήμερα, από το Π.Δ 30/96 "Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης" και το Ν.2539/97 "Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης". Υπάγεται διοικητικά στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, έχει πρωτεύουσα τη Βέροια και διαιρείται σε 12 δήμους.

Η έκτασή του είναι 1.701 τετραγωνικά χιλιόμετρα και ο πληθυσμός του ανέρχεται στις 144.172 κατοίκους (ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΕΣΥΕ 2001)

Συνορεύει :

- 1 Βόρεια με το νομό Πέλλας
- 2 Νοτιοανατολικά με το νομό Πιερίας
- 3 Ανατολικά με το νομό Θεσσαλονίκης
- 4 Νοτιοδυτικά με το νομό Κοζάνης.

Οι δρόμοι επικοινωνίας του Νομού με την Θεσσαλονίκη και τους όμορους Νομούς είναι:

- 1 ο οδικός άξονας της *Εγνατίας οδού* που συνδέει τη Θεσσαλονίκη με τη Βέροια και τη Δυτική Μακεδονία,

- 2 το επαρχιακό δίκτυο *Νάουσας - Βέροιας - Αλεξάνδρειας - Θεσσαλονίκης* και *Βέροιας - Νάουσας - Έδεσσας*,
- 3 το σιδηροδρομικό δίκτυο *Αθηνών - Λάρισας - Κατερίνης - Πλατέος - Θεσσαλονίκης* και *Κοζάνης - Έδεσσας - Νάουσας - Βέροιας - Πλατέος - Θεσσαλονίκης*.

- 1 ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ-ΒΕΡΟΙΑ)
- 2 ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ (ΤΜΗΜΑ ΥΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΒΕΡΟΙΑ-ΚΟΖΑΝΗ)
- 3 ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ ΑΘΗΝΑΣ-ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- 4 ΠΑΛΑΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ-ΒΕΡΟΙΑΣ
- 5 ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ-ΚΟΖΑΝΗΣ
- 6 ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ-ΝΑΟΥΣΙΑΣ-ΕΔΕΣΣΑΣ
- 7 ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ-ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Στην Ανατολική πλευρά του έχει έξοδο προς το Θερμαϊκό Κόλπο, μια στενή λωρίδα, μεταξύ των εκβολών των ποταμών Αλιάκμονα και Λουδία και ένα μεγάλο μέρος αυτής έχει οριοθετηθεί ως υδροβιότοπος που η προστασία του διέπεται από τη Διεθνή Συνθήκη RAMSAR.

Η απόσταση από το αεροδρόμιο της Μακεδονίας (Θεσσαλονίκη) είναι 94 Km, από το λιμάνι της Θεσσαλονίκης 80 Km και από τους Ευζώνους 108 Km (Ν. Κιλκίς).

Το κλίμα του Νομού είναι μεσογειακό και επηρεάζεται από τη γειννίαση με τη θάλασσα. Οι ορεινοί όγκοι του Βερμίου και των Πιερίων, συμβάλουν σημαντικά στη διαφοροποίηση των μετεωρολογικών και κλιματικών στοιχείων του νομού σε σχέση με το πεδινό μέρος .

Ο νομός είναι πλούσιος σε φυσικούς πόρους. Έχει μεγάλες και εύφορες πεδινές εκτάσεις υψηλής παραγωγικότητας, άφθονο υδάτινο δυναμικό και μάλιστα επιφανειακό. Χαρακτηρίζεται αγροτικός από άποψη κύριας απασχόλησης και πηγής εισοδήματος, με έμφαση στις εντατικές καλλιέργειες (φρούτα, τεύτλα, βαμβάκι, κηπευτικά κ.λ.π.) καθώς επίσης και στην κτηνοτροφία. Τα δάση του Βερμίου και των Πιερίων καλύπτουν το 28% της έκτασης του νομού και αποτελούν χώρους ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

Μορφολογικά διαιρείται σε τρία τμήματα:

- ορεινό κατά 49,85%, (εκτ. 857 Km²),
- ημιορεινό κατά 5,00%, (εκτ. 85 Km²),
- πεδινό κατά 46,15% (εκτ. 767 Km²).

Το πεδινό τμήμα του νομού, το οποίο μπορεί να προσδιορισθεί μέχρι το υψόμετρο των 200μ., είναι πυκνοκατοικημένο και σ' αυτό αναπτύσσονται οι περισσότεροι οικισμοί. Στο τμήμα αυτό υπάρχουν διάσπαρτες οι περισσότερες βιομηχανικές και βιοτεχνικές μονάδες του Νομού και ως εύφορη περιοχή, με άφθονο υδάτινο πλούτο, καλλιεργείται στο σύνολό της με όλες τις δυναμικές

καλλιέργειες.

Το ημιορεινό τμήμα, το οποίο μπορεί να προσδιορισθεί από το υψόμετρο των 200μ. μέχρι αυτό των 600μ., καταλαμβάνει τη μικρότερη έκταση και χαρακτηρίζεται από το ήπιο ανάγλυφο.

Το τμήμα αυτό αν και χαρακτηρίζεται ως Ζώνη των Φυλλοβόλων Δρυών, στις περισσότερες περιπτώσεις οι συστάδες δρυός είναι υποβαθμισμένες. Ο φράξος, το φυλίκι και πουρνάρι, λόγω της υποβόσκησης και της λαθρούλοτομίας του παρελθόντος, καταλαμβάνουν περιοχές όπου σε αντίθετες συνθήκες θα κυριαρχούσε η δρυς.

Στην περιοχή αυτή είναι συγκεντρωμένη η περισσότερη κτηνοτροφία του Νομού και ανάλογα με τη χρήση της γης διακρίνεται κυρίως σε βοσκότοπους και λιγότερο σε γεωργική γη και δάση. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς των δασικών εκτάσεων (δάση - βοσκότοποι) είναι ποικίλα, όπως Δημοτικά - Κοινοτικά, Μοναστηριακά, διακατεχόμενα, ανταλλάξιμα και ιδιωτικά δάση.

Το ορεινό τμήμα του Νομού καταλαμβάνεται από τμήματα δύο μεγάλων οροσειρών, του Βερμίου και των Πιερίων που διαχωρίζονται μεταξύ τους από τη ρηξιγενή κοιλάδα του Αλιάκμονα.

Το Νομό διαρρέουν οι ποταμοί:

1. Αλιάκμονας (συνολικό μήκος 320 Km), στην κοίτη του οποίου έχουν δημιουργηθεί, μέσα στα όρια του Νομού, ένα Αρδευτικό Φράγμα, στην περιοχή της Κοινότητας Αγίας Βαρβάρας και οι δύο Φραγματολίμνες της Σφηκιάς και των Ασωμάτων (υδροηλεκτρικά έργα Δ.Ε.Η.),

2. Λουδίας (συνολικό μήκος 35 Km),

3. Τριπόταμος (που διασχίζει την πόλη της Βέροιας)

4. Αράπιτσα (που διασχίζει την πόλη της Νάουσας)

5. Κουτίχας, Κρασοπούλης κ.α. επίσης μικρά ποτάμια που καταλήγουν στον Αλιάκμονα.

Το μεγαλύτερο μέρος του νομού έχει δοθεί στην γεωργική καλλιέργεια και έχει μοιρασθεί στους αγρότες του νομού και ένα μικρό μέρος χρησιμοποιείται για βοσκή. Μεγαλύτερο από το μισό τμήμα του, καλύπτεται με δασικές εκτάσεις, που διέπονται από τις διατάξεις "Περί αναγκαστικών δασικών συνεταιρισμών", με τη συμμετοχή κατά 1/5 του Ελληνικού Δημοσίου.

Ανεπτυγμένη επίσης είναι η κτηνοτροφία καθώς και η ελαφρά βιομηχανία και βιοτεχνία, που σχετίζεται άμεσα με τις πρώτες ύλες του νομού και την παράδοση. Οι εξαγωγικές επιχειρήσεις νωπών και επεξεργασμένων είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένες, τόσο σε πλήθος μονάδων όσο και σε ποσότητα προϊόντος. Επισημαίνεται ότι το 65% της παγκόσμιας παραγωγής κομπόστας, δηλ. περίπου 250.000 τόνοι φρούτων ετησίως, επεξεργάζονται και τυποποιούνται στους νομούς Ημαθίας και Πέλλας. Σημαντική παρουσία έχουν επίσης οι βιομηχανίες κλωστοϋφαντουργίας (Κλωστήρια Ναούσης, Βαρβαρέσος κ.α.), που τροφοδοτούν τις ποιοτικές και ποσοτικές απαιτήσεις ολόκληρης της ελληνικής αγοράς. Ιδιαίτερα σημαντική είναι και η εξαγωγή των προϊόντων.

ΙΣΤΟΡΙΑ – ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

Ο νομός Ημαθίας διαθέτει σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους, αξιόλογους τουριστικούς και φυσικούς πόρους και πλούσια πολιτιστική παράδοση. Στην Ημαθία, ανθρώπινες εγκαταστάσεις εμφανίζονται από τα προϊστορικά χρόνια.

Στην Νέα Νικομήδεια υπάρχει ένας από τους παλαιότερους **ΝΕΟΛΙΘΙΚΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ** της Ευρώπης .

Στη θέση της σημερινής Βεργίνας, ήταν κτισμένες οι ΑΙΓΕΣ, η πρωτεύουσα της Μακεδονίας. Εκεί βρίσκονται οι **ΒΑΣΙΛΙΚΟΙ ΤΑΦΟΙ ΤΗΣ ΒΕΡΓΙΝΑΣ** , ο τάφος του Φιλίππου και τα μοναδικά ευρήματα τους .

Στην περιοχή της Νάουσας, βρίσκεται η αρχαία Μιέζα και η σχολή του Αριστοτέλη, εκεί όπου ο Μέγας Αλέξανδρος διδάχθηκε από το μεγάλο φιλόσοφο.

Στην περιοχή των Ανθεμίων, στον οικισμό των Λευκαδίων, υπάρχουνε σημαντικοί **ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΙ ΤΑΦΟΙ** καθώς και το αρχαίο θέατρο της Μιέζας .

Στα ρωμαϊκά χρόνια η Βέροια γίνεται θρησκευτικό κέντρο, ενώ το 54 μ.Χ. ο Απόστολος Παύλος κηρύσσει τη νέα Χριστιανική Πίστη, στο «ΒΗΜΑ» .Η περιοχή ακμάζει στη Βυζαντινή περίοδο, από την οποία σώζονται πολυάριθμες Εκκλησίες με καταπληκτικές τοιχογραφίες, καθώς επίσης και πολυάριθμα δείγματα της μακεδονικής λαϊκής αρχιτεκτονικής, στη Βέροια και τη Νάουσα.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα ορεινά τοπία, όπου συναντώνται μοναδικά φυσικά οικοσυστήματα και σημαντικοί τόποι παραθερισμού και προσκυνήματος. Η Παναγία Σουμελά στην Καστανιά, ο **ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ** στη Νάουσα, η Γραμμένη στο Βέρμιο.

Τα ορεινά Πιέρια και το Βέρμιο αποτελούν χώρους ορεινών διαδρομών

μεγάλης ομορφιάς.

Οι χιονοδρομικές εγκαταστάσεις και πίστες στα **ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ** του Σελίου και των **ΠΗΓΑΔΙΩΝ** προσφέρουν άνετη εξυπηρέτηση και αξέχαστες ώρες στους φίλους των χειμερινών σπόρ.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΟΛΕΙΣ

ΒΕΡΟΙΑ

Η Βέροια, πρωτεύουσα του νομού Ημαθίας, είναι κτισμένη στους πρόποδες του Βερμίου. Κύρια αξιοθέατα της πόλης είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο, οι Βυζαντινές της Εκκλησίες, οι παραδοσιακές συνοικίες της Κυριώτισσας και της Μπαρμπούτας, που αποτελούν οικιστικά σύνολα της χαρακτηριστικής μακεδονικής αρχιτεκτονικής, το Βήμα του Αποστόλου Παύλου, ένας χώρος όπου σύμφωνα με την παράδοση δίδαξε ο Απόστολος των Εθνών κ.α.

ΝΑΟΥΣΑ

Κτισμένη στους πρόποδες του ανατολικού Βερμίου, η πόλη διασώζει σύνολα λαϊκής αρχιτεκτονικής στις συνοικίες Αλώνια και Μεταμόρφωση. Σημαντικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα νεότερα κτίρια, που δημιουργήθηκαν τα χρόνια της πρώτης βιομηχανικής ανάπτυξης (αρχές 20ου αιώνα) και τα βιομηχανικά κτίσματα όπως το εργοστάσιο Λόγγου - Κύρτση - Τουρπάλη. Οι ομορφιές της πόλης είναι πολλές, το πάρκο, οι όχθες του ποταμού Αράπιτσα, οι πηγές και το άλσος του **ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ**.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

Κέντρο μιας ευρύτερης αγροτικής περιοχής, είναι η μοναδική πόλη στην Ελλάδα που έχει το όνομα του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Υπάρχουν πολλές αγροτικές βιομηχανίες και πλούσια πολιτιστική παράδοση, με ιδιαίτερο χαρακτηριστικό ενδυμασίας το κάλυμμα του κεφαλιού στην παραδοσιακή φορεσιά "κατσούλι", που μοιάζει με περικεφαλαία αρχαίου Έλληνα πολεμιστή.

Ανάπτυξη γεωφυσικών φαινομένων

Η ποικιλία των γεωφυσικών , εδαφοκλιματολογικών συνθηκών , αλλά και των υποδομών που μέχρι σήμερα αναπτύχθηκαν , προσδιόρισαν μία ασύμμετρη τοπική ανάπτυξη , που στην σημερινή της μορφή έχει ακολουθήσει τους κανόνες της αγοράς και έχει αγνοήσει σε μεγάλο βαθμό τις τοπικές και παραδοσιακές συνθήκες.

Γενικά ο νομός χαρακτηρίζεται από την ευρεία συμμετοχή της αγροτικής οικονομίας και της κλωστοϋφαντουργίας , στο σύνολο της οικονομίας του νομού , με ένα μεγάλο μέρος των λοιπών δραστηριοτήτων του , να έχουν έδρα τους , τον αγροτικό είτε τον κλωστοϋφαντουργικό χώρο , είτε οι εισροές τους να προέρχονται έμμεσα ή άμεσα από αυτούς .

Με την εξέλιξη της κοινωνίας και την πάροδο των χρόνων που είχαν ως αποτέλεσμα την αποβιομηχάνιση και την μετακίνηση του πληθυσμού στα μεγάλα αστικά κέντρα ο νομός επήλθε σε μεγάλη οικονομική κρίση και στράφηκε εκεί που διαφαίνονταν μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης , στον κλάδο του τουρισμού .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΗΜΑΘΙΑΣ

1.1 ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Το τουριστικό ενδιαφέρον του νομού Ημαθίας ξεκινάει από πολύ παλιά . Αναφέρονται ως χαρακτηριστικά παραδείγματα , ο οικισμός της Νέας Νικομήδειας (χρονολογήθηκε στα 6.250 π.Χ .), το βήμα του Αποστόλου Παύλου (χρονολογήθηκε το 54 μ.Χ.), καθώς και η σχολή του Αριστοτέλη στην Νάουσα όπου διδάχτηκε ο Μέγας Αλέξανδρος. Όλα τα παραπάνω είχαν σαν αποτέλεσμα την μετακίνηση μέρος πληθυσμού προς αυτές. Έτσι έχουμε δειλά δειλά τις πρώτες μορφές τουρισμού (οικολογικού , θρησκευτικού – μοναστηριακού και μορφωτικού). Προχωρώντας στην σύγχρονη εποχή (το β' μισό του 19^{ου} αιώνα συναντούμε τις επόμενες αναφορές για μετακίνηση πληθυσμού στην περιοχή του Νομού Ημαθίας λόγω της βιομηχανικής ανάπτυξης στην περιοχή της Νάουσας. (δημιουργία εργοστασίων κλωστοϋφαντουργίας , σπλοποΐας , βαφικής τέχνης και υφαντική).

Για όλα τα παραπάνω δυστυχώς δεν υπάρχουν καταχωρημένα επίσημα στοιχεία που να αφορούν το τουριστικό ενδιαφέρον του Νομού , παρά βασιζόμαστε σε μαρτυρίες γερόντων της περιοχής , που σώζονται μέχρι και σήμερα από «στόμα» σε «στόμα» , καθώς και διάφορων τοπικών εφημερίδων , που επιβεβαιώνουν την προσέλευση τουριστών (εμπόρων , εργατών , προσκυνητών κ.α.) και τη διαμονή τους σε τοπικά καταλύματα , πανσιόν , χάνια της εποχής.

Έτσι, φτάνουμε στις αρχές του 19^{ου} αιώνα όπου αρχίζει και ανθεί ο τουρισμός στην ευρύτερη περιοχή της Ημαθίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

2.1 ΠΑΡΟΝ

- **Γενικά Στοιχεία**

Για να μπορέσουμε να δούμε την Ημαθία σήμερα θα πρέπει να την εξετάσουμε σε σχέση με την γεωγραφική της θέση στην ευρύτερη Μακεδονία

Η Διοικητική Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας καταλαμβάνει το Κεντρικό Τμήμα του Γεωγραφικού Διαμερίσματος της Μακεδονίας και εκτείνεται από τους Νομούς Δράμας και Καβάλας ανατολικά, μέχρι Φλωρίνης και Κοζάνης, δυτικά. Βόρεια συνορεύει με την ΠΓΔΜ και την Βουλγαρία, ενώ νότια βρέχεται από κόλπους Στρυμωνικό, Αγίου Όρους, Κασσάνδρας και Θερμαϊκό, συνορεύει δε και με το νομό Λαρίσης.

Η συνολική έκταση της είναι 18.811 τετ. χλμ., καταλαμβάνει το βορειοκεντρικό μέρος της Χώρας και συγκεκριμένα τους Νομούς Πιερίας (8,1% του εδάφους), **Ημαθίας (9,0%)**, Πέλλας (13,3%), Κιλκίς (13,4%), Θεσσαλονίκης (19,6%), Χαλκιδικής (15,5%) και Σερρών (21,1% της συνολικής έκτασης αντίστοιχα).

- **Διοικητική Διαίρεση**

Έδρα της Περιφέρειας είναι η συμπρωτεύουσα της Ελλάδος Θεσσαλονίκη, που αποτελεί το δεύτερο σπουδαιότερο διοικητικό, οικονομικό και αστικό κέντρο της Χώρας. Στην Θεσσαλονίκη εδρεύει το Υπουργείο Μακεδονίας-Θράκης

πλήθος Δημοσίων Υπηρεσιών, τα Πανεπιστήμια Αριστοτέλειο και Μακεδονίας, η Διεθνής Έκθεση (HELEXPO), το Γ' Σώμα Στρατού καθώς ο Ο.Λ.Θ - Ελευθέρα ζώνη, διυλιστήρια και μεγάλος αριθμός βιομηχανικών - βιοτεχνικών και εμπορικών επιχειρήσεων και τραπεζικών καταστημάτων καθώς και νοσοκομειακών ιδρυμάτων

Εγκατεστημένη στο κέντρο της Περιφέρειας η Θεσσαλονίκη και δεδομένου του κομβικού συγκοινωνιακού της ρόλου (στη τομή των αξόνων Εγνατία, ΠΑΘΕ, σιδηροδρομικής γραμμής Αθήνας - Ειδομένης, Λιμάνι, αεροδρόμιο "Μακεδονία") σε συνδυασμό με το μητροπολιτικό και ιστορικό της ρόλο, τον πληθυσμιακό της δυναμισμό και την πολιτιστική και εκπαιδευτική της υπόδομή αλλά και το γεωπολιτικό - οικονομικό ενδιαφέρον που πρόσφατα απέκτησε σαν κέντρο αναφοράς Βαλκανικών Υποθέσεων, αποτελεί ιδανικό πυρήνα άσκησης διοίκησης στην Περιφέρεια παρά το Αθηνοκεντρικό πρότυπο που ενισχύεται από την υφιστάμενη νομοθεσία και οργανωτική δομή της πολιτείας

• Πληθυσμιακά Στοιχεία

Μεταξύ των Απογραφών Πληθυσμού των ετών 1991 και 2001 ο πληθυσμός της Διοικητικής Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας αυξήθηκε κατά 9,6%, δηλαδή ταχύτερα από το σύνολο της Χώρας (6,9%). Η συγκεκριμένη Διοικητική Περιφέρεια είναι μία από τις τέσσερες Περιφέρειες της Χώρας στις οποίες σημειώνεται φυσική αύξηση του πληθυσμού.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Απογραφής Πληθυσμού της Χώρας που διεξήχθη την 18 Μαρτίου 2001, η Περιφέρεια απαριθμούσε 1.862.833 κατοίκους κατανεμημένους τους ως άνω Νομούς ως εξής:

Νομός	Απογραφή πληθυσμού 1991	Απογραφή πληθυσμού 2001	%	2001/1991 %
Ημαθίας	139.934	144.172	1,32	3,03
Θεσσαλονίκης	946.864	1.048.151	9,58	10,7
Κιλκίς	81.710	89.277	0,82	9,2
Πέλλας	138.761	144.340	1,32	4,02
Πιερίας	116.763	128.550	1,18	4,44
Σερρών	192.828	200.561	1,83	4,00
Χαλκιδικής	93.653	107.432	0,98	14,71
Σύνολο Περιφέρειας	1.710.513	1.862.833	17	8,9
Σύνολο Ελλάδος	10.259.900	10.939.800	100	6,62

Ειδικότερα οι νομοί Χαλκιδικής Θεσσαλονίκης και Κιλκίς κατέχουν τα πρωτεία της πληθυσμιακής αύξησης κατά 14,71%, 10,70% και 9,20% αντίστοιχα, ενώ οι Νομοί Ημαθίας, Σερρών και Πέλλας με ποσοστά 3,3%, 4% και 4,02% στον αντίποδα της κατάταξης στην Περιφέρεια υπολείπονται του μέσου ποσοστού πληθυσμιακής μεταβολής (6,6%). Αίτια της ανισοκατανομής της πληθυσμιακής αύξησης θεωρούνται α) η επιλεκτική εγκατάσταση οικονομικών προσφύγων προερχόμενων από τις Βαλκανικές κυρίως χώρες αλλά και της πρώην Σοβιετικής Δημοκρατίας σε περιοχές με δυνατότητες απασχόλησης. β) η αστυφιλία και γ) η ανάπτυξη που συνεπάγεται η τουριστική εκμετάλλευση.

• Συγκοινωνίες - Μεταφορές

Η Περιφέρεια, γεωγραφικά τοποθετημένη σε νευραλγικό σημείο, διαθέτει συνεχώς αναπτυσσόμενο οδικό, σιδηροδρομικό, αεροπορικό, δίκτυο το οποίο

την συνδέει τόσο με την υπόλοιπη Χώρα, όσο και με τις γειτνιάζουσες αναδυόμενες αγορές των Βαλκανίων και της Μέσης Ανατολής. Επίσης, ο σημαντικός εμπορικός λιμένας της πόλης της Θεσσαλονίκης δεύτερος σε μέγεθος μετά τον Πειραιά, καθιστά τον συγκοινωνιακό κόμβο Θεσσαλονίκης μεγαλύτερο εξαγωγικό κέντρο της Χώρας, πρόγραμμα επέκτασης ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού του λιμανιού ύψους 48 δισ. δρχ. είναι ήδη σε εξέλιξη.

Βασικοί συντελεστές περαιτέρω ανάπτυξης και ως εκ τούτου διευκόλυνσης των εντός της Περιφέρειας χερσαίων, μεταφορών αποτελούν:

1. Η ολοκλήρωση του βασικού κατακόρυφου οδικού άξονα της Χώρας Αθηνών - Θεσσαλονίκης με παράλληλο εκσυγχρονισμό και ηλεκτροκίνηση του σιδηροδρομικού άξονα Αθήνας - Θεσσαλονίκης - Ειδομένης.
2. Η αναβάθμιση του λιμανιού της Θεσσαλονίκης, σε συνδυασμό με τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων του και τη σύνδεση των προβλητών με τις υφιστάμενες οδικές αρτηρίες
3. Η ολοκλήρωση της Εγνατίας οδού.
4. Η αναβάθμιση της οδικής και σιδηροδρομικής σύνδεσης της Θεσσαλονίκης με τη ΠΓΔΜ και τη Βουλγαρία, πύλες της Ευρώπης και των Βαλκανίων. γνωστής αυτοδιοικούμενης μοναστικής πολιτείας.

• **Διοικητική Διαίρεση**

Ο Νομός Ημαθίας ιδρύθηκε το 1947 και υπάγεται στην Διοικητική Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Έχει πρωτεύουσα τη Βέροια και διαιρείται σε δώδεκα Καποδιστριακούς δήμους.

Δήμος ή Κοινότητα	2001*			1991			Μεταβολή %		
	Άρρενες	Θήλεις	Σύνολο	Άρρενες	Θήλεις	Σύνολο	Άρρενες	Θήλεις	Σύνολο
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	5.424.089	5.515.516	10.939.605	5.051.553	5.201.027	10.252.580	7,4	6	6,7
Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ	71.446	72.726	144.172	69.112	70.822	139.934	3,4	2,7	3
Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	23.181	24.438	47.619	20.824	22.086	42.910	11,3	10,6	11
Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	9.681	9.664	19.345	9.269	9.376	18.645	4,4	3,1	3,8
Δ. ΑΝΘΕΜΙΩΝ	4.042	4.086	8.128	3.968	3.947	7.915	1,9	3,5	2,7
Δ. ΑΝΤΙΓΟΝΙΔΩΝ	2.709	2.615	5.324	2.876	2.857	5.733	-5,8	-8,5	-7,1
Δ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ	4.330	4.348	8.678	4.114	4.115	8.229	5,3	5,7	5,5
Δ. ΒΕΡΓΙΝΑΣ	1.254	1.229	2.483	1.366	1.356	2.722	-8,2	-9,4	-8,8
Δ. ΔΟΒΡΑ	2.571	2.564	5.135	2.581	2.643	5.224	-0,4	-3	-1,7
Δ. ΕΙΡΗΝΟΥΠΟΛΗΣ	2.006	1.967	3.973	2.130	2.023	4.153	-5,8	-2,8	-4,3
Δ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΔΟΣ	1.201	1.177	2.378	1.246	1.234	2.480	-3,6	-4,6	-4,1
Δ. ΜΕΛΙΚΗΣ	3.850	3.748	7.598	3.989	3.993	7.982	-3,5	-6,1	-4,8
Δ. ΝΑΟΥΣΑΣ	10.997	11.363	22.360	11.111	11.526	22.637	-1	-1,4	-1,2
Δ. ΠΛΑΤΕΟΣ	5.624	5.527	11.151	5.638	5.666	11.304	-0,2	-2,5	-1,4

Η Κεντρική Μακεδονία διαθέτει ποικιλόμορφους και υψηλής αξίας φυσικούς και πολιτιστικούς τουριστικούς πόρους, δεν χαρακτηρίζεται, όμως από εξειδίκευση της οικονομίας της στον τουρισμό.

Από το σύνολο των σημαντικών περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων, που υπάρχουν στην Περιφέρεια, όπως είναι:

1. το μεγάλο ανάπτυγμα υψηλής ποιότητας ακτών, ειδικά στην

Χαλκιδική.

2. τους "οικουμενικούς" μαγνήτες του Ολύμπου και του Αγίου Όρους,
3. το χριστιανικό, βυζαντινό, νεώτερο και σύγχρονο πολιτιστικό τις απόθεμα της Θεσσαλονίκης
4. τα οικοσυστήματα των λιμνών και των ποταμών, τα όρη και περιοχές φυσικού κάλλους.
5. το "τρίγωνο" Δίου - Βεργίνας - Πέλλας και τους αρχαιολογικούς τόπους της κλασικής και μακεδονικής εποχής.

έχουν αξιοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό η θάλασσα και οι ακτές και σε μικρότερο οι ορεινές ή άλλες περιοχές. Η τουριστική, όμως, ανάπτυξη είναι άνιση, και η δυναμική της διαφέρει κατά τόπους.

Έτσι, διακρίνονται τρεις κύριοι τύποι τουριστικών ζωνών στην Περιφέρεια με διαφορετικά χαρακτηριστικά ωρίμανσης και διαφορετικές δυνατότητες για την ανάπτυξη του τουρισμού:

(α) *Οι ανεπτυγμένες παραθαλάσσιες - παραθεριστικές ζώνες*

1. Νότια Πιερία – Όλυμπος
2. Στρυμωνικός κόλπος και κόλπος Ιερισσού
3. Χερσόνησος της Σιθωνίας
4. Μέση-δυτική παράκτια Χαλκιδική
5. Χερσόνησος της Κασσάνδρας

(β) *Το αστικό - μητροπολιτικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης, και*

(γ) *Οι αναδυόμενες εσωτερικές ζώνες θεματικού ή ήπιου τουρισμού:*

1. Όρος Βέρμιο, Βέροια - Νάουσα
2. Όρος Βόρας, Έδεσσα
3. Κερκίνη - Δοϊράνη - κοιλάδα Στρυμόνα
4. Λίμνες Λαγκαδά (Βόλβη - Κορώνεια), Βερτίσκοι

Στις παράκτιες περιοχές της Κεντρικής Μακεδονίας (Χαλκιδική - Πιερία), η ζήτηση ξεκινά από τον Μάιο ως τον Οκτώβριο, με αιχμές το δίμηνο Ιούλιος - Αύγουστος.

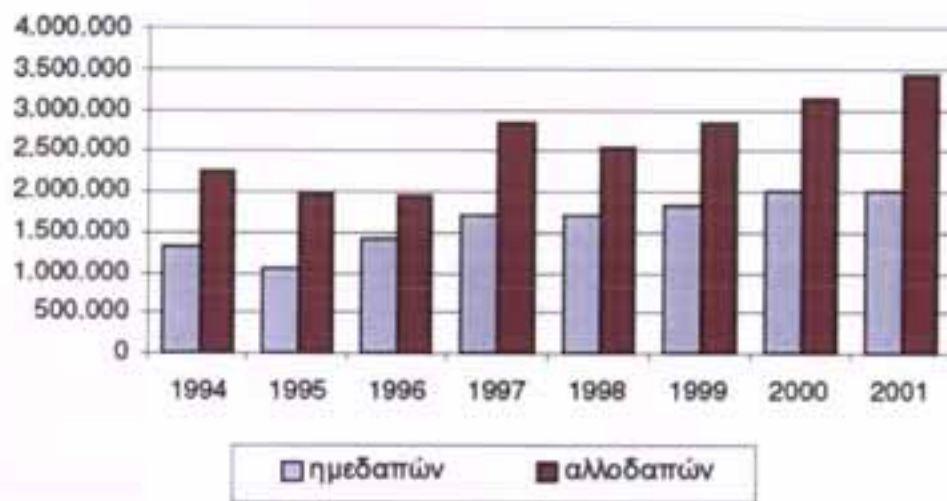
Ο αριθμός διανυκτερεύσεων των αλλοδαπών είναι, στο σύνολο, μεγαλύτερος αυτού των ημεδαπών. Την περίοδο αιχμής καθορίζουν κυρίως οι ημεδαποί τουρίστες, καθώς οι αλλοδαποί εμφανίζουν πιο ομαλή κατανομή στο εύρος Ιούνιος - Σεπτέμβριος.

Η μέση παραμονή, η προέλευση των τουριστών κ.α., δείχνουν διαφορές στο προφίλ του μέσου επισκέπτη των διαφόρων περιοχών. Σε γενικές γραμμές η Χαλκιδική φαίνεται να ελκύει τουρισμό μέσων εισοδημάτων, κυρίως από την Κεντρική Ευρώπη, με την μορφή οργανωμένου τουριστικού «πακέτου» διακοπών. Η Πιερία έλκει τουρίστες σχετικά χαμηλότερων εισοδημάτων από τις χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας και της Ανατολικής Ευρώπης.

Όπως αντιλαμβανόμαστε ο Νομός Ημαθίας μπορεί να θεωρηθεί προνομιούχος λόγω της γεωγραφικής του θέσης αφού βρίσκεται στο μέσο της Κεντροδυτικής Μακεδονίας και πολύ κοντά σε πολλούς και αξιόλογους προορισμούς πράγμα το οποίο σε σχέση με την δική του υποδομή και τα αξιοθέατα του τον κάνει ακόμη περισσότερο επισκέψιμο, πράγμα το οποίο φαίνεται από χρόνο σε χρόνο .

Στους παρακάτω πίνακες μπορούμε να δούμε την εξέλιξη των διανυκτερεύσεων στην περιφέρεια κεντρικής Μακεδονίας συνολικά στους επιμέρους νομούς και στην ΗΜΑΘΙΑ .

ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΙΑΝΥΚΤΡΕΥΣΩΝ
ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Πηγή Ε.Ο.Τ

Μέση ετήσια πληρότητα στα ξενοδοχειακά καταλύματα κατά Νομό Διοικητικής

Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας 1996-2000

Νομός	ΣΥΝΟΛΟ								
	ΕΤΟΣ					ΜΕΤΑΒΟΛΗ			
	1996	1997	1998	1999	2000	97/96	98/97	99/98	00/99
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ									
Σερρών	31,82%	36,06%	37,18%	36,23%	-	4,24	1,11	-0,95	-
Θεσσαλονίκης	46,87%	59,10%	46,73%	48,69%	-	12,23	12,38	1,97	-
Χαλκιδικής	62,48%	69,08%	67,94%	79,28%	-	6,61	-1,14	11,34	-
Κιλκίς	17,55%	20,57%	18,28%	20,34%	-	3,02	-2,29	2,06	-
Πέλλας	28,85%	30,31%	24,53%	26,42%	-	1,46	-5,78	1,89	-
Ημαθίας	32,20%	37,00%	35,13%	43,48%	-	4,8	-1,87	8,35	-
Πιερίας	51,10%	48,89%	48,25%	41,15%	-	-2,2	-0,64	-7,11	-
ΣΥΝΟΛΟ	51,81%	58,88%	53,91%	58,61%	59,99%	7,07	-4,96	4,7	1,38

Πηγή Ε.Ο.Τ

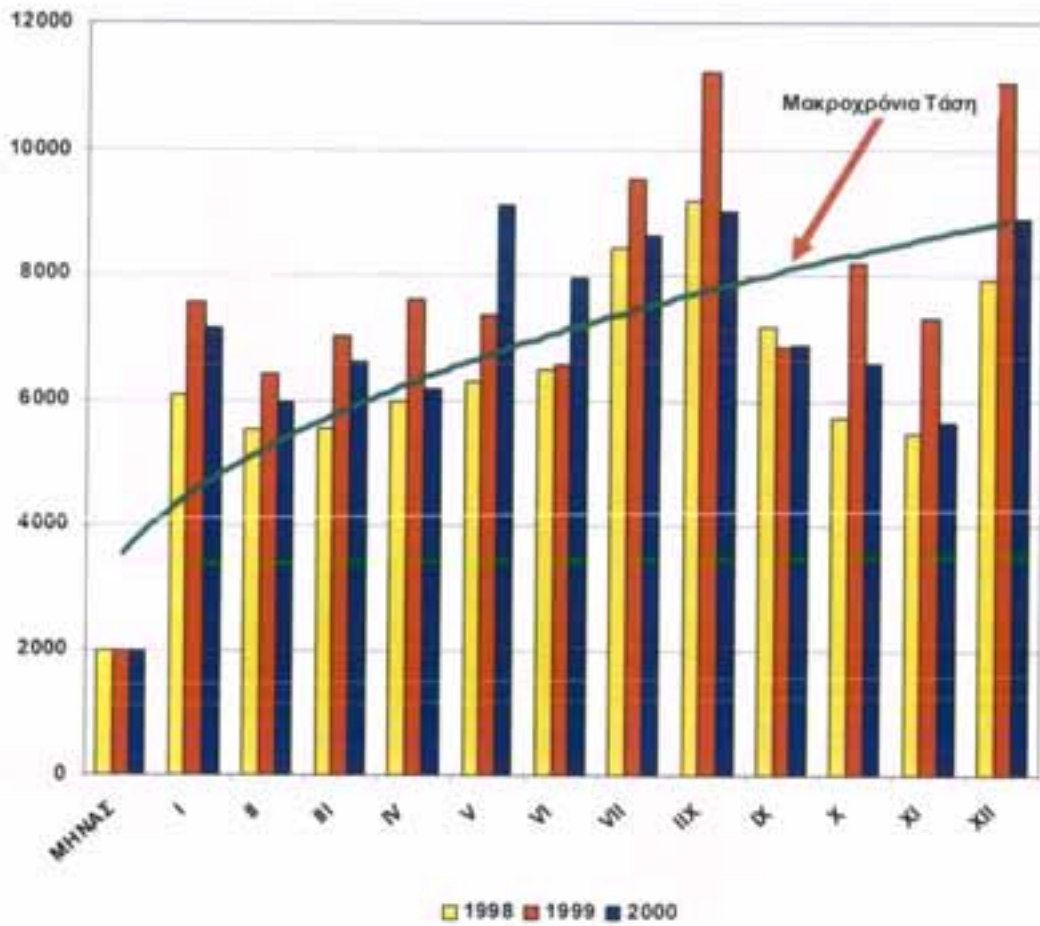
Εξέλιξη Διανυκτερεύσεων στον Νομό Ημαθίας

1998-2000 κατά μήνα

ΜΗΝΑΣ	1998	1999	2000
I	6.066	7.571	7.150
II	5.531	6.412	5.948
III	5.546	7.026	6.606
IV	5.995	7.608	6.176
V	6.315	7.360	9.122
VI	6.514	6.572	7.936
VII	8.426	9.539	8.627
III	9.168	11.235	8.996
IX	7.161	6.851	6.880
X	5.721	8.195	6.577
XI	5.458	7.321	5.636
XII	7.925	11.055	8.879
ΣΥΝΟΛΟ	79.826	96.745	88.533

Πηγή Ε.Ο.Τ

Εξέλιξη Διανυκτερεύσεων στον Νομό Ημαθίας
1998-2000 κατά μήνα

Πηγή Ε.Ο.Τ

2.2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΜΑΘΙΑΣ

Με βάση τις εκτιμήσεις του Ε.Ο.Τ. και άλλων εμπλεκομένων φορέων τουρισμού, η εποχή του γνωστού τρίπτυχου "Ήλιος- Θάλασσα –Αμμουδιές", για την κατεύθυνση της τουριστικής αγοράς, έχει αρχίσει να παρέρχεται και ο τουρίστας αναζητεί μορφές τουρισμού ήπιου χαρακτήρα και ειδικών ενδιαφερόντων.

Η ύπαρξη των τουριστικών πόρων του Νομού μας επιτρέπει την ανάληψη δράσεων για την ανάπτυξη των παρακάτω ήπιων μορφών τουρισμού :

- 1 Ορειβατικού
- 2 Φυσιολατρικού
- 3 Αθλητικού (Χειμώνας σκι, Καλοκαίρι προετοιμασία αθλητικών ομάδων, πρωτάθλημα αιωροπτερισμού σε πίστα των Πιερίων)
- 4 Θρησκευτικού, Μοναστηριακού
- 5 Αρχαιολογικού
- 6 Πολιτιστικού-Λαογραφικού
- 7 Οικολογικού(Κατασκηνωτικό camping, κτήματα με βιοκαλλιέργειες)
- 8 Μορφωτικού
- 9 Πολιτισμικού
- 10 Αγροτουρισμού
- 11 Συνεδριακού

Στην Ημαθία, οι δυνατότητες ανάπτυξης του αρχαιολογικού, μορφωτικού, πολιτιστικού τουρισμού είναι μεγάλες. Γιατί πέρα από τις φυσικές ομορφίες που διαθέτει (Πλατάνια Βεργίνας, Βάιντα – Σουροπάτα, Σέλι, Άλσος Αγίου Νικολάου, 3-5 Πηγάδια) υπάρχουν πολλά αρχαιολογικά, (κλασσικά βυζαντινά), λαογραφικά μνημεία και ευρήματα που ωθούν την ανάληψη ανάλογων δράσεων.

Αναλυτικότερα αναφέρονται τα ευρήματα της Βεργίνας , της αρχαίας Αλώρου (περιοχή Κυψέλης) , των σημαντικών σε αξία αρχαιολογικών ευρημάτων της περιοχής των Ημαθιώτικων Πιερίων (περιοχή Σφηκιάς) , της σχολής του Αριστοτέλη , του νεολιθικού οικισμού της Νικομήδειας και των Μακεδονικών τάφων των Λευκαδίων.

Στα δασοσκεπή θέρετρα των ορεινών όγκων του Βερμίου και των Ημαθιώτικων Πιερίων , τα χιονοδρομικά κέντρα του Βερμίου με τις καλές αθλητικές εγκαταστάσεις και τα ορεινά χωριά του Βερμίου και των Πιερίων με την ύπαρξη πίστας αιωροπτεριστών υπάρχουν οι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη αθλητικού , ορειβατικού και φυσιολατρικού τουρισμού , λόγω του κλίματος και των φυσικών καλλονών.

Ο ορεινός πλούτος , σε συνδυασμό με την ύπαρξη του υδάτινου δίνει τη δυνατότητα να κατευθυνθούν οι τουρίστες που επισκέπτονται τους αρχαιολογικούς χώρους , να επισκεφτούν και τις λίμνες των Ασωμάτων, της Σφηκιάς και των λιμνών των αναρρυθμιστικών φραγμάτων στον ποταμό Αλιάκμονα για αναψυχή και ξεκούραση .

Η ύπαρξη του πρώτου και μοναδικού στην Ελλάδα ,αγροτικού συνεταιρισμού βιοκαλλιεργητών και του τρίτου φορέα σε πανελλαδική κλίμακα Ελέγχου και Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων στην Αλεξάνδρεια , φανερώνει την ανεπτυγμένη βιοκαλλιέργεια στην περιοχή.

Αυτό ακριβώς το γεγονός , δίδει την δυνατότητα τουριστικής ανάπτυξης , με την ανάληψη οικολογικών δράσεων με μορφωτικό χαρακτήρα.

Μπορεί να επιτευχθούν ,με επισκέψεις νέων και παλιών αγροτών στα κτήματα

του Αγροτικού Συνεταιρισμού βιοκαλλιεργητών , που ενδιαφέρονται για την βιολογική γεωργία , για την ανάπτυξη πειραμάτων , για την μεταφορά της τεχνογνωσίας των καλλιεργειών και με επισκέψεις φοιτητών , σπουδαστών και μαθητών με εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Ο έντονος αγροτικός χαρακτήρας του Νομού , μπορεί να προσφέρει πολλές εναλλακτικές δυνατότητες αγροτουριστικού περιεχομένου , με πολλές και ενδιαφέρουσες ιδέες , με σκοπό την απόκτηση συμπληρωματικού εισοδήματος.

Αξιόλογα παραδοσιακά κτίσματα που βρίσκονται σε τοπία με περιβαλλοντική ποιότητα , μπορούν να αποτελέσουν τις υποδομές υποδοχής.

Η αναπτυγμένη αμπελοκαλλιέργεια του Νομού , περιοχή Νάουσας , δίνει τη δυνατότητα καθιέρωσης και υποστήριξης ενός προγράμματος «δρόμων του κρασιού» , που θα ενισχύει τις αγροτουριστικές και πολιτισμικές δραστηριότητες.

Η ύπαρξη πολλών και αξιόλογων Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Εκκλησιών σε συνδυασμό με τις Ιερές Μονές στο Νομό , δίδουν την δυνατότητα ανάληψης δράσεων για την ανάπτυξη του θρησκευτικού και Μοναστηριακού τουρισμού.

Η πλούσια πολιτιστική και λαογραφική παράδοση του Νομού όπως περιγράφει και παραπάνω δίνει τη δυνατότητα ανάληψης δράσεων προσέλκυσης επισκεπτών με πολιτιστικά και λαογραφικά ενδιαφέροντα.

Παρά την ύπαρξη όμως , σημαντικών και αξιόλογων τουριστικών πόρων, (τοπία , αρχαιολογικοί χώροι , χιονοδρομικά κέντρα) , μέχρι σήμερα δεν παρατηρήθηκε ανάλογη τουριστική ανάπτυξη στο Νομό , εξαιτίας της μη επαρκούς αξιοποίησης των τουριστικών πόρων και της έλλειψης απαραίτητης υποδομής , που θα μπορούσαν να στηρίξουν την προώθηση αντίστοιχων μορφών τουρισμού , συμβάλλοντας στην οικονομική , κοινωνική , πολιτιστική ανάπτυξη.

2.3 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΗΜΑΘΙΑ

Η πολιτιστική κληρονομιά περνά διαχρονικά μέσα από την καθημερινή ζωή των κατοίκων της περιοχής και δημιουργεί ένα σύνολο από παραδόσεις, ήθη και έθιμα που διατηρούνται ζωντανά μέχρι και σήμερα. Το φημισμένο καρναβάλι της Νάουσας με τις κυρίαρχες φιγούρες των Γεννίσαρων και της Μπούλας αναβιώνει κάθε χρόνο πανάρχαια έθιμα που ξεκινούν από τα διονυσιακά δρώμενα και φτάνουν στα χρόνια του αγώνα κατά της Τουρκοκρατίας. Οι κατά καιρούς εκδηλώσεις των πολυάριθμων πολιτιστικών συλλόγων της περιοχής όπως τα «Ημαθιώτικα» αλλά και του παγκόσμιου φεστιβάλ «CHIOF-Πυρσού» που διοργανώνεται από τον σύλλογο της Νάουσας «Πυρσός» κάθε χρόνο, προσδίδουν ένα ιδιαίτερο χρώμα και γίνονται πόλος έλξης ανθρώπων με ειδικές προτιμήσεις, όπως ερευνητές, ιστορικοί, λαογράφοι, φοιτητές κλπ.

ΤΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΤΗΣ ΝΑΟΥΣΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΕΝΙΤΣΑΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΜΠΟΥΛΕΣ

Τις Αποκριές γίνεται η γιορτή του Καρναβαλιού στη Νάουσα, με πλήθος εκδηλώσεων που ξεκινούν την Τσικνοπέμπτη και τελειώνουν την Καθαρή Δευτέρα. Περιλαμβάνουν αναβίωση παλιών εθίμων με τα «Μπουλούκια» των Γενίτσαρων, χορευτικά συγκροτήματα, παρελάσεις μεταμφιεσμένων και λαϊκά γλέντια.

Παράλληλα, λειτουργεί καθ'όλη τη διάρκεια του καρναβαλιού, η «Έκθεση Τοπικών και Παραδοσιακών Προϊόντων» στη Νάουσα, όπου ο επισκέπτης μπορεί να γνωρίσει από κοντά τα προϊόντα της περιοχής.

Ανάλογες εκδηλώσεις γίνονται στους Δήμους Μελίκης και Αποστόλου Παύλου.

ΗΜΑΘΙΩΤΙΚΑ

Στο διάστημα από 15 Αυγούστου μέχρι 15 Σεπτεμβρίου, πραγματοποιούνται οι κορυφαίες πολιτιστικές εκδηλώσεις του Νομού, τα «ΗΜΑΘΙΩΤΙΚΑ». Γίνονται σε κάθε γωνιά της Ημαθίας, ιδιαίτερα στους Δήμους και περιλαμβάνουν όλο το φάσμα της καλλιτεχνικής δημιουργίας (μουσικές συναυλίες, θέατρο, χορό, αθλητικές εκδηλώσεις, εικαστικά κ.λ.π.), Στα πλαίσια των εκδηλώσεων, πραγματοποιείται συνάντηση όλων των Δημοτικών Περιφερειακών Θεάτρων της χώρας με τα έργα που εκείνη την εποχή ανεβάζουν, συνάντηση χάλκινων από χώρες των Βαλκανίων και της Μεσογείου και άλλες καλλιτεχνικές συναντήσεις.

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΟΛΚΛΟΡΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΣΙΟΦ-ΠΥΡΣΟΥ

Το δεύτερο δεκαήμερο του Ιουνίου, πραγματοποιείται στη Νάουσα το Διεθνές Φοκλορικό Φεστιβάλ ΣΙΟΦ-ΠΥΡΣΟΥ, που περιλαμβάνει χορευτικά συγκροτήματα από ολόκληρο τον κόσμο, σε μια προσπάθεια γνωριμίας των πολιτισμών της κάθε χώρας. Το Φεστιβάλ διαρκεί μία βδομάδα.

ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ «ΟΙΝΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ»

Οι εκδηλώσεις «Οίνος και Πολιτισμός», πραγματοποιούνται από τον Δήμο Νάουσας κάθε χρόνο και έχουν ως κύριο θέμα, το κρασί και την συνολική παρουσίασή του σαν μέσο ανάπτυξης, τόσο οικονομικά όσο και πολιτισμικά. Παράλληλα, αναδεικνύεται η βιομηχανική κληρονομιά της περιοχής της Νάουσας και της Βέροιας, με την ανάλυση των δομών ανάπτυξης της βιομηχανίας στην περιοχή στις αρχές του αιώνα, αλλά και τη διερεύνηση της Μακεδονίτικης αρχιτεκτονικής δομής στα εναπομείναντα κτήρια στις πόλεις της Ημαθίας.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ

Στις 15 Αυγούστου, ημέρα γιορτής της Παναγίας, γιορτάζει η Παναγία Σουμελά στην Καστανιά, στο όρος Βέρμιο, χώρος προσκύνησης χιλιάδων πιστών. Στο τριήμερο της γιορτής, πραγματοποιούνται διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

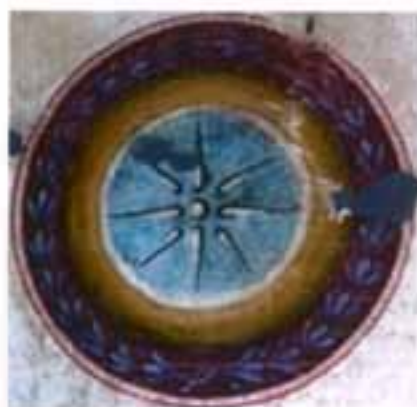
Στις 21 Μαΐου, γιορτή των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, στη Μελίκη γίνονται τα «Αναστενάρια», ένα παλιό έθιμο, στο οποίο οι Αναστενάρηδες περπατούν σε αναμμένα κάρβουνα και προσελκύουν το ενδιαφέρον των επισκεπτών.

Τέλος, κατά τη διάρκεια ολόκληρης της χρονιάς πραγματοποιούνται πλήθος εκδηλώσεων από τα Πολιτιστικά Κέντρα Δήμων και Συλλόγων.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΤΗΣ ΗΜΑΘΙΑΣ

Από τα πανάρχαια χρόνια η γη της Μακεδονίας αποτέλεσε κέντρο ανάπτυξης πολλών πολιτισμών. Τα ευρήματα που έχουν ανακαλυφθεί σε όλη σχεδόν την περιοχή του Νομού Ημαθίας καταμαρτυρούν την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά που έχουμε δεχθεί από τους προγόνους μας. Οι ανακαλύψεις ξεκινούν από την 3η χιλιετία π.χ. με τα φρούρια και νεκροταφεία στην περιοχή ανατολικά των Πιερίων, συνεχίζονται στην εποχή των αρχαίων Μακεδόνων με πολύ σημαντικά ευρήματα όπως τα βασιλικά ανάκτορα και οι τάφοι των αρχαίων μακεδόνων βασιλέων στην Βεργίνα, οι τάφοι της Κρίσεως, Λύσωνος και Καλλικλέους, Ανθεμίων και του Κίηχ στα Λευκάδια, αλλά και η σχολή του Αριστοτέλη στην Μίεζα όπου ο αρχαίος φιλόσοφος δίδαξε τον Μέγα Αλέξανδρο. Στον ίδιο χώρο ανασκάφηκε και το αρχαίο θέατρο που είναι ένα πραγματικό στολίδι και απόδειξη της άνθησης του πολιτισμού της εποχής.

ΟΙ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΙ ΤΑΦΟΙ ΤΩΝ ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ

Στην περιοχή αυτή βρίσκονται τρεις σημαντικοί Μακεδονικοί Τάφοι, της Κρίσεως, του Λύσωνος και Καλλικλέους και των Ανθεμίων, με θαυμάσιες τοιχογραφίες και επιγραφές.

Η ΣΧΟΛΗ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ ΣΤΗ ΝΑΟΥΣΑ

Στην περιοχή της Νάουσας βρίσκεται η αρχαία Μίεζα με το θέατρο και η Σχολή του Αριστοτέλη, όπου για τρία χρόνια ο Μέγας Αλέξανδρος διδάχτηκε από τον μεγάλο Έλληνα φιλόσοφο.

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΕΡΟΙΑΣ

- Ελληνιστική και ρωμαϊκή γλυπτική, ολόγλυφη και ανάγλυφη (επιτύμβια ανάγλυφα, επιτύμβιοι και τιμητικοί βωμοί, πορτρέτα, τραπεζοφόρα, αγάλματα από την πόλη της Βέροιας αλλά και του υπόλοιπου νομού.
- Ελληνιστική κεραμική και κοροπλαστική από τα νεκροταφεία της Βέροιας.
- Ελληνιστική και ρωμαϊκή αρχιτεκτονική (κίονες, επιστύλια, βάσεις κίωνων κ.τ.λ. που εκτίθενται στο προαύλιο).
- Επιγραφική (από την Βέροια και την γύρω περιοχή).
- Λίγα ευρήματα από Βεργίνα (Αιγές) και από την περιοχή Κοπανού (Μιέζα).

ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΜΝΗΜΕΙΑ-ΜΟΝΕΣ ΤΗΣ ΗΜΑΘΙΑΣ

Κατά την Βυζαντινή περίοδο, το ρεύμα του Ορθόδοξου χριστιανισμού είναι πολύ δυναμικό και στην Ημαθία. Αυτό άλλωστε μαρτυρούν λείψανα κοσμικών και εκκλησιαστικών κτιρίων στην πόλη της Βέροιας που χρονολογούνται στην παλαιοχριστιανική περίοδο. Ο μητροπολιτικός ναός της πόλης (1070-1080 μ.χ.), τα τείχη της Βέροιας, τα ερείπια του τετράκογχου βαπτιστηρίου μέσα σε μια τρίκλιτη βασιλική αλλά και οι 48 βυζαντινοί και μεταβυζαντινοί ναοί, με σπάνιες τοιχογραφίες του 12ου και 18ου αιώνα διαμορφώνουν ένα πολυσύνθετο πλέγμα ανάπτυξης έρευνας και ταυτόχρονα θρησκευτικής κατάνυξης.

Η Ιερά Μονή του Τιμίου Προδρόμου, το Βήμα του Αποστόλου Παύλου, η Παναγία Σουμελά, και τα παρεκκλήσια στις καταπράσινες παρυφές του Βερμίου, ο Ιερός Ναός Τιμίου Προδρόμου, ο Άγιος Γεώργιος Περιστερεώτας, η Αγία Τριάδα, η έξω Υπαπαντή κλπ συνθέτουν μια μοναδική, μοναστηριακού περιεχομένου διαδρομή που κάθε πιστός θα επιθυμούσε να κάνει. Επίσης, στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται ο βυζαντινός ναός Αγίων Αναργύρων στο νησί της Αλεξάνδρειας, ο ναός Αγίου Δημητρίου στα Παλατίτσια, η Ιερά Μονή της Παναγίας Δοβρά, η Μονή Αγίας Κυριακής στο Λουτρό Αλεξάνδρειας, η Μονή Αγίου Αθανασίου Σφηνίτσης στην Αγκαθιά και πολλά άλλα αξιοθαύμαστα θρησκευτικά μνημεία.

ΒΕΡΟΙΑ

Η πόλη της Βέροιας, γνωρίζει μεγάλη ακμή στη διάρκεια της Παλαιοχριστιανικής περιόδου. 48 Βυζαντινοί και μεταβυζαντινοί ναοί βρίσκονται σήμερα στην πόλη, στους οποίους υπάρχουν θαυμάσιες τοιχογραφίες του 12ου έως και του 18ου αιώνα μ.Χ. Σημαντικότεροι από αυτούς η Εκκλησία του Χριστού, η Παλιά Μητρόπολη, η Εκκλησία του Θεολόγου και των Αγίων Κηρύκου και Ιουλίτης.

ΒΗΜΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Ο Απόστολος των Εθνών Παύλος δύο φορές κήρυξε στη Βέροια τη νέα χριστιανική πίστη. Σώζεται ο τόπος στον οποίο μίλησε, το «Βήμα» του Αποστόλου Παύλου.

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

Στις πλαγιές των Πιερίων, πάνω από τον ποταμό Αλιάκμονα, ιδρύθηκε τον 14ο αιώνα. Στη μονή ασκήτεψαν μεγάλες μορφές του μοναχισμού, όπως ο Άγιος Γρηγόριος και ο Άγιος Διονύσιος.

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΛΑ

Αποτελεί προσκύνημα χιλιάδων πιστών κάθε χρόνο στις 15 Αυγούστου, γιορτή της Παναγίας. Στη Μονή φυλάσσεται και η εικόνα της Παναγίας, φιλοτεχνημένη από τον Ευαγγελιστή Λουκά.

ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Ο ορεινός όγκος του Βερμίου είναι αυτός που κατά καιρούς προσελκύει έναν μεγάλο αριθμό αθλητικών ομάδων που ενδιαφέρονται να κάνουν την προετοιμασία τους σε όσο το δυνατόν καλύτερες συνθήκες. Έτσι - και ειδικά από το 1987 και έπειτα όταν η Εθνική Ομάδα Μπάσκετ κάνοντας το βασικό στάδιο προετοιμασίας της στο Βέρμιο, κατέκτησε το χρυσό μετάλλιο στους Πανευρωπαϊκούς αγώνες - πολλές τέτοιες ομάδες όλων των αθλημάτων και κατηγοριών αποφασίζουν να πραγματοποιήσουν τις προπονήσεις τους και να ολοκληρώσουν την προετοιμασία τους στις πανέμορφες παρυφές του Βερμίου, που και άφθονο οξυγόνο προσφέρουν αλλά και το απαραίτητο υψόμετρο που βοηθά στην βελτίωση της φυσικής κατάστασης των αθλητών.

Βεβαίως, ο σημαντικότερος πόλος έλξης αθλητών στην περιοχή, είναι οι σύγχρονες εγκαταστάσεις στα δύο χιονοδρομικά κέντρα του Βερμίου που κατά καιρούς φιλοξενούν μεγάλα αθλητικά γεγονότα, όπως πανελλήνιοι αγώνες αντοχής και κατάβασης αλλά ακόμη και διεθνείς αγώνες.

ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΕΛΙΟΥ

Το Σέλι συνδυάζει πίστες για τουριστική και αθλητική χιονοδρομία, παιδικές χαρές, πίστες δρόμων αντοχής, μονοπάτια πορείας, ορειβασίας (E4), πλούσιες συνθήκες χιονιού, ελεύθερο ορίζοντα, εκπληκτική ηλιοφάνεια, εύκολη προσπέλαση και άνετους χώρους στάθμευσης. Διαθέτει όλες τις απαραίτητες τουριστικές εξυπηρετήσεις (αναβατήρες, ξενοδοχεία, εστιατόρια, σχολές σκι κ.λ.π.).

ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ 3-5 ΠΗΓΑΔΙΑ ΝΑΟΥΣΑΣ

Η περιοχή του Χιονοδρομικού Κέντρου 3-5 Πηγάδια, βρίσκεται σε απόσταση 18 χλμ. από τη Νάουσα, πάνω στις καταπράσινες πλαγιές του Βερμίου, σε υψόμετρο 1400-2052 μ. Η ύπαρξη σημαντικών υδάτινων πόρων που συντελούν στην οργιώδη βλάστηση, το υψόμετρο και οι κλιματολογικές συνθήκες, το καθιστούν ένα από τα καλύτερα Χιονοδρομικά Κέντρα. Το κέντρο περιλαμβάνει καταφύγια, ξενώνες, χώρους με γυμναστήρια και σάουνες, εστιατόρια κ.λ.π. Υπάρχουν πίστες ανάβασης μέτριας έως και μεγάλης δυσκολίας καθώς και πίστες δρόμων αντοχής.

Από τις βασικότερες μορφές ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού στην περιοχή της Ημαθίας φαντάζει να είναι ο Φυσιολατρικός τουρισμός και γενικότερα αυτή η μορφή που ως επίκεντρο έχει τις χαρές που προσφέρει στον επισκέπτη το βουνό.

Η επιθυμία φυγής του σύγχρονου Έλληνα από τα αστικά κέντρα και η αναζήτηση δρόμων και τρόπων απόδρασης από την καθημερινότητα και την ρουτίνα, δίνουν στην περιοχή της Ημαθίας ένα συγκριτικό πλεονέκτημα, αφού η φυσική ομορφιά της είναι πραγματικά μοναδική, προσφέροντας στους επισκέπτες ώρες ξεγνοιασιάς και ψυχικής ευφορίας.

Ο πλούσιος υδάτινος πλούτος δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για τεράστια δενδροκάλυψη στην περιοχή και οι πανύψηλες κορυφές με τα βουερά ποτάμια και τις ολόδροσες πηγές είναι πραγματικά πόλος έλξης για όποιον επιθυμεί να γνωρίσει την ελληνική φύση σε όλο της το μεγαλείο. Αξίζει να επισκεφθεί κανείς την Ημαθία οποιαδήποτε εποχή του χρόνου, είτε για να απολαύσει τις μοσχομύριστες βουνοπλαγιές της είτε για να γλιστρήσει με τα χιονοπέδιλά του στα πανέμορφα χιονοδρομικά κέντρα της περιοχής απολαμβάνοντας μια αίσθηση αλπικού τοπίου, τόσο σπάνιου για την πατρίδα μας.

ΟΡΕΙΝΟΣ ΟΓΚΟΣ ΠΙΕΡΙΩΝ

Στον ορεινό όγκο των Πιερίων συναντούμε γραφικά χωριά, πλούσια πολιτιστική παράδοση, μοναδικά φυσικά οικοσυστήματα, ιδανικό μέρος για ορειβασία (Διεθνές Μονοπάτι E4), πεζοδρομία, αγροτουρισμό.

ΟΡΕΙΝΟΣ ΟΓΚΟΣ ΒΕΡΜΙΟΥ

Σε υψόμετρο 1500-1900 μ. του Βερμίου, βρίσκεται το Χιονοδρομικό Κέντρο Σελίου, το μεγαλύτερο της χώρας. Το Σέλι συνδυάζει πίστες για τουριστική και αθλητική χιονοδρομία, παιδικές χαρές, πίστες δρόμων αντοχής, μονοπάτια πορείας, ορειβασίας (E4), πλούσιες συνθήκες χιονιού, ελεύθερο ορίζοντα, εκπληκτική ηλιοφάνεια, εύκολη προσπέλαση και άνετους χώρους πάρκινγκ. Διαθέτει όλες τις απαραίτητες τουριστικές εξυπηρετήσεις (αναβατήρες, ξενοδοχεία, εστιατόρια, σχολές σκι κ.λ.π.).

Η περιοχή του Χιονοδρομικού Κέντρου 3-5 Πηγάδια, βρίσκεται σε απόσταση 18 χλμ. από τη Νάουσα, πάνω στις καταπράσινες πλαγιές του Βερμίου, σε υψόμετρο 1400-2052 μ. Η ύπαρξη σημαντικών υδάτινων πόρων που συντελούν στην οργιώδη βλάστηση, το υψόμετρο και οι κλιματολογικές

συνθήκες, το καθιστούν ένα από τα καλύτερα Χιονοδρομικά Κέντρα. Το κέντρο περιλαμβάνει καταφύγια, ξενώνες, χώρους με γυμναστήρια και σάουνες, εστιατόρια κ.λ.π. Υπάρχουν πίστες ανάβασης μέτριας έως και μεγάλης δυσκολίας καθώς και πίστες δρόμων αντοχής.

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΑΟΥΣΑΣ

Πανελλήνιο Τουριστικό Κέντρο Αναψυχής και Δημέρευσης μόλις 4 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της ηρωικής πόλης των Ναουσαίων. Ένας επίγειος παράδεισος στην καρδιά της Ημαθίας. Μια ανάσα ζωής κόντρα στην οικολογική υποβάθμιση.

Εξήντα ολόκληρα στρέμματα πανέμορφης γης παίρνουν ζωή από τις πηγές του ιστορικού και πολλαπλά πολύτιμου, ποταμού της Αραπίτσας. Μοναδικό στην Ελλάδα το υπεραιωνόβιο άλσος πλατάνων εντυπωσιάζει τον επισκέπτη σε κάθε εποχή για την μεγαλοπρέπεια και τον όγκο του. Στη σκιά του αναπαύεται το απέραντο πράσινο του φυσικού χλοοτάπητα που συνυπάρχει με το άγριο αυτοφυές πυξάρι, τη φλαμουριά, τη βελανιδιά και το άφθονο νερό

σε μια σπάνια συμφωνία ήχων και χρωμάτων. Αυτόν τον πανέμορφο τόπο χρηματοδότησε η Ευρωπαϊκή Ένωση στα πλαίσια του προγράμματος LIFE αφ' ενός για να τον προστατεύσει και αναδείξει και αφ' ετέρου για να βάλει τις βάσεις για μια ορθολογικά οικολογική διαχείριση ώστε το πολυποίκιλο πλέγμα χρήσεων και δραστηριοτήτων που φιλοξενούνται στο χώρο να επιτρέπουν την αειφορία.

Αποτέλεσμα της όμορφης αυτής προσπάθειας υπήρξε το Ειδικό Ευρωπαϊκό Βραβείο σημαντική διάκριση στα πλαίσια του θεσμού των Ευρωπαϊκών Βραβείων αστικού και περιφερειακού σχεδιασμού 1997.

Σήμερα επισκέπτονται το άλσος ετησίως 1.000.000 επισκέπτες απ' όλη την Ελλάδα, που έχουν την δυνατότητα να κάνουν χρήση των παρακάτω εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων:

1. Της δημοτικής ξενοδοχειακής μονάδας Vermion δυναμικότητας 150 κλινών με μπαρ εστιατόριο και συνεδριακό κέντρο που λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους,
2. Των αθλητικών εγκαταστάσεων που περιλαμβάνουν γήπεδα μπάσκετ, βόλεϊ και τένις καθώς και δημοτικό αναψυκτήριο,
3. Της παιδικής χαράς,
4. Της μικρής τεχνητής λίμνης ψαρέματος και βαρκάδας,
5. Της εκκλησίας του Αγ. Νικολάου, από την οποία πήρε το όνομα της η περιοχή,
6. Του εκτροφείου θηραμάτων,
7. Των εστιατορίων με κυριότερο προσφερόμενο έδεσμα την τοπική πέστροφα,
8. Των χώρων υπαιθρίου γεύματος,

9. Των μικρών πόλυ για αξέχαστες εμπειρίες των μικρών επισκεπτών του Άλσους,

10. Των διαδρόμων άθλησης και περιπάτου,

11. Των πηγών,

12. Του μικρού τραίνου για μια σύντομη περιήγηση του Άλσους,

13. Του Κέντρου περιβαλλοντικής ενημέρωσης για μια πρώτη γνωριμία με την χλωρίδα και πανίδα της περιοχής και τέλος

14. Των εγκαταστάσεων υγιεινής .

Σύντομα στο χώρο ολοκληρώνεται και ο χώρος στάθμευσης 250 θέσεων.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία αντιλαμβανόμαστε ότι ο Νομός Ημαθίας είναι πλούσιος σε τουριστικούς πόρους και αξιοθέατα και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την δημιουργία όλο και περισσότερων τουριστικών καταλυμάτων ,(ξενοδοχεία , ξενώνες , camping κ.α.) και να ατενίζει το μέλλον του με περισσότερη αισιοδοξία. Στον παρακάτω πίνακα μπορούμε να δούμε μερικά από αυτά .

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ	ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ	ΤΑΞΗ	ΔΥΝΑΜ. ΣΕ ΚΛΙΝΕΣ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
3-5 Πηγάδια	1995	Ξενοδοχείο	3*	15	Όλο το χρόνο
Αμπελώνας	2000	Ξενοδοχείο	3*	70	Όλο το χρόνο
Αστέρας	2004	Ξενοδοχείο	3*	32	Όλο το χρόνο
Αχίλλειον	1995	Ξενοδοχείο	3*	117	Όλο το χρόνο
Βέρμιον	1984	Ξενοδοχείο	3*	150	Όλο το χρόνο
Βίλα Ανθέμια	2000	Ξενοδοχείο	2*	32	Όλο το χρόνο
Δρυάδες	2005	Ξενοδοχείο	2*	45	Όλο το χρόνο
Ελλάς	1975	Ξενοδοχείο	2*	28	Όλο το χρόνο
Νάουσα	1988	Ξενοδοχείο	3*	70	Όλο το χρόνο
Νησί Μαργαρίτας	2001	Ξενοδοχείο	3*	11	Όλο το χρόνο
Χαγιάτι	2000	Ξενοδοχείο	3*	11	Όλο το χρόνο
Αγκωνάρι	2000	Ξενώνας	⇐ ⇐	12	Όλο το χρόνο
Αγνάντι	2001	Ξενώνας	⇐ ⇐	5	Όλο το χρόνο
Ανεμόεσσα	2001	Ξενώνας	⇐ ⇐	8	Όλο το χρόνο
Γαλήνη	2001	Ξενώνας	⇐ ⇐	8	Όλο το χρόνο
Ερατεινό	2004	Ξενώνας	⇐ ⇐	10	Όλο το χρόνο

Κορφή	2003	Ξενώνας	⇄	8	Όλο το χρόνο
Μεσοχώρι	2001	Ξενώνας	⇄	8	Όλο το χρόνο
Μύλος	2002	Ξενώνας	⇄	8	Όλο το χρόνο
Αιγές Μέλαθρον	2000	Ξενοδοχείο	4*	86	Όλο το Χρόνο
Βέροια	1980	Ξενοδοχείο	2*	120	Όλο το Χρόνο
Βεργίνα	1997	Ξενώνας	⇄⇄⇄	25	Όλο το Χρόνο
Μακεδονία	1995	Ξενοδοχείο	3*	74	Όλο το Χρόνο
Βίλα ελιά	1989	Ξενοδοχείο	3*	62	Όλο το Χρόνο
1010	1996	Ξενώνας	⇄⇄⇄	5	Όλο το χρόνο
ΣΥΝΟΛΟ				1020	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΕΛΛΟΝ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

3.1 ΣΤΟΧΟΙ – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Από την περιγραφή των γενικών χαρακτηριστικών του Νομού , την εξέταση των διαρθρωτικών δομών του οικονομικού τομέα , τον εντοπισμό των τουριστικών πόρων στο φυσικό χώρο που δεν έχουν μέχρι σήμερα τύχη ανάλογης προσοχής , διαγράφονται όλες εκείνες οι προϋποθέσεις για αξιοποίηση της περιοχής για την ανάδειξη του πολιτιστικού της προφίλ με βασική επιδίωξη , τη δημιουργία δόμων για την ύπαρξη και ανάπτυξη δυνατοτήτων εναλλακτικής απασχόλησης και συμπληρωματικού εισοδήματος.

Οι βασικοί στόχοι της πολιτικής τουριστικής ανάπτυξης του Νομού είναι :

- 1 Η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και η άμβλυση της εποχικότητας.
- 2 Η ποιοτική βελτίωση του τουριστικού προϊόντος και η υψηλή ανταγωνιστικότητα του.
- 3 Η αύξηση της προστιθέμενης αξίας στον τομέα του Τουρισμού και Πολιτισμού.

Οι άξονες μέσα από τους οποίους θα υλοποιηθούν οι παραπάνω στόχοι είναι :

- 1 Η προστασία , συντήρηση , ανάδειξη των μνημείων και καλλιτεχνικών επιτευγμάτων του Αρχαίου , Βυζαντινού και Νεότερου πολιτισμού.

2 Η ενίσχυση και αναβάθμιση της πολιτιστικής υποδομής.

Η στρατηγική με την οποία θα επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι επικεντρώνεται στη:

- 1 Δημιουργία και βελτίωση έργων γενικής και ειδικής υποδομής.
- 2 Ανάδειξη και ανάπτυξη των πολιτιστικών στοιχείων του κοινωνικού και φυσικού χώρου του νομού.
- 3 Διάχυση των πολιτιστικών αγαθών , μέσω της σύγχρονης τεχνολογίας.
- 4 Δημιουργία τεχνικής υποδομής για την ενημέρωση των τουριστών , μέσω επικοινωνιακού δικτύου.
- 5 Δημιουργία καταλυμάτων σε παραδοσιακούς οικισμούς.
- 6 Δημιουργία συμπληρωματικών εξυπηρετήσεων.
- 7 Ανάδειξη περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.
- 8 Προώθηση και υλοποίηση έργων περιβαλλοντικής αξιοποίησης , ανάδειξης , διευθέτησης και σήμανσης του διεθνούς μονοπατιού E4 και άλλων μικρότερων.
- 9 Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού.

Με την εφαρμογή των παραπάνω επιδιώκεται:

- 1 Ανανέωση και βελτίωση του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος.
- 2 Η προσέλκυση της τουριστικής κίνησης από καθιερωμένες εκτός Νομού τουριστικές περιοχές.

- 3 Η προσέλευση επισκεπτών με ειδικά ενδιαφέροντα.
- 4 Η δημιουργία θέσεων άμεσης και έμμεσης απασχόλησης.
- 5 Η διατήρηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.

3.2 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ

1. Ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων , ώστε να καταστούν επισκέψιμοι στο κοινό. Η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου των Βασιλικών Τάφων της Βεργίνας και συντήρηση των Μακεδονικών Τάφων της περιοχής Νάουσας λειτουργούν θετικά στην κατεύθυνση αυτή.

2. Ανάδειξη των Βυζαντινών Εκκλησιών της Βέροιας και Νάουσας , που σήμερα ελάχιστες από αυτές είναι επισκέψιμες , των Μεταβυζαντινών εκκλησιών της περιοχής Αλεξάνδρειας.

3. Ανάδειξη των ιερών Μονών του Νομού , βελτίωση και δημιουργία συμπληρωματικών εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης και αναψυχής.

4. Ολοκλήρωση των υποδομών στα χιονοδρομικά κέντρα Σελίου (ολοκλήρωση του εστιατορίου, αντικατάσταση αναβατήρων, πάρκινγκ κ.λ.π.) και 3-5 Πηγαδιών (lift ,παρκινγκ , συμπληρωματικές εγκαταστάσεις κ.λ.π.) , για την ανάπτυξη υψηλού επιπέδου τουρισμού και ορεινών παραθεριστικών κέντρων. Άλλωστε τα χιονοδρομικά κέντρα συγκεντρώνουν δεκάδες χιλιάδες επισκεπτών κάθε χρόνο, ενώ είναι αξιόλογοι χώροι προετοιμασίας αθλητών και αθλητικών ομάδων , χωρίς όμως η υποδομή να επαρκεί για την εξυπηρέτησή τους.

5. Βελτίωση του εθνικού και διεθνή Ε4 μονοπατιού. Αναδείξεις ,

διαμορφώσεις και σημάνσεις άλλων μονοπατιών.

6. Βελτιώσεις και κατασκευές ορειβατικών καταφυγίων.

7. Διαμόρφωση και βελτίωση του περιβάλλοντος χώρου της πίστας αιωροπτεριστών στα Πιερία και κατασκευή πάρκινγκ.

8. Δημιουργία και λειτουργία εκπαιδευτικού και μορφωτικού κέντρου βιολογικής γεωργίας με αίθουσα προβολής slaits και video κ.λ.π. στο υπερκατασκευή λαογραφικό και εκθεσιακό κέντρο του δήμου Αλεξάνδρειας για την κάλυψη των εκπαιδευτικών επιμορφωτικών αναγκών των επισκεπτών.

9. Προώθηση , υποστήριξη και προβολή του « δρόμου του κρασιού της Μακεδονίας» και πιο συγκεκριμένα τη «διαδρομή της Νάουσας» η οποία περιλαμβάνει και τους αρχαιολογικούς χώρους τους Ημαθίας.

10. Δημιουργία χώρων πάρκινγκ πλησίον των πόλων έλξεων και εντός των αστικών κέντρων για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών.

11. Σήμανση και βελτίωση των οδικών αξόνων , που οδηγούν σε χώρους τουριστικών ενδιαφερόντων για την ασφαλή και απρόσκοπτη διακίνηση των τουριστών.

12. Δημιουργία και λειτουργία γραφείων τουριστικής πληροφόρησης.

13. Διαμόρφωση τουριστικής συνείδησης σε φορείς και πολίτες του Νομού , μέσα από τη διοργάνωση και υλοποίηση ανοικτών διαλέξεων , ημερίδων , εκπομπών στα τοπικά Μ.Μ.Ε.

14. Απαραέκλειτη εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τα διάφορα καταστήματα , για την τήρηση τόσο των κανόνων υγιεινής όσο και των αγορανομικών διατάξεων.

15. Σύνταξη προγράμματος τουριστικής προβολής του Νομού (οδηγούς , χάρτες , αφίσες , τουριστικά έντυπα) .

Για την υλοποίηση του παραπάνω προγράμματος πρέπει να υπάρχει η συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων τόσο του ιδιωτικού τομέα της τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α. , συμβούλια περιοχής , δημοτικές επιχειρήσεις) από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ημαθίας , την Αναπτυξιακή Ημαθίας και από τις αρμόδιες Εθνικές Αρχές (Υπουργεία Τουρισμού , Πολιτισμού , Γεωργίας , Οικονομίας και Ε.Ο.Τ.) . .

Τα προγράμματα που μπορούν να υλοποιήσουν το συγκεκριμένο πρόγραμμα τουριστικής ανάπτυξης είναι οι εξής :

- 1 Τα νομαρχιακά προγράμματα δημοσίων επενδύσεων (ΣΑΝΑ1 και ΣΑΝΑ 2) .
- 2 Το πρόγραμμα των παραμεθωρίων περιοχών του Υ.ΜΑ.Θ.
- 3 Τα κοινοτικά προγράμματα leader .
- 4 Τα εθνικά προγράμματα των υπουργείων των και λοιπών φορέων.
- 5 Τον εθνικό αναπτυξιακό νόμο 1892/90 .
- 6 Τα τοπικά δημοτικά και κοινοτικά τεχνικά προγράμματα και τα προγράμματα των συμβουλίων περιοχής.
- 7 Επενδύσεις ιδιωτών και λοιπών φορέων.

Τέλος στην περιοχή της Ημαθίας δραστηριοποιείτε ένας νεοσύστατος σύλλογος με την επωνυμία «**ΤΟΠΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΝΟΜΟΥ ΗΜΑΘΙΑΣ**» με τον διακριτικό τίτλο

«**ΗΜΑΘΙΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑ – IMATHIA QUALITY – I.Q.**» και έχει ως σκοπό τα παρακάτω

α) Η συνεργασία για την τοπική ανάπτυξη με όρους πρωτοβουλίας και συνυπευθυνότητας.

β) Ο εμπλουτισμός, η αναβάθμιση της ποιότητας και η προώθηση του τοπικού τουριστικού προϊόντος

γ) Η ανάδειξη και αναβάθμιση των τοπικών προϊόντων και η προώθησή τους στην αγορά.

δ) Η προώθηση εφαρμογής ποιοτικών σημάτων HACCP, ISO και άλλων συναφών στις επιχειρήσεις.

ε) Η δημιουργία δικτύων μεταξύ των επιχειρήσεων και η διασύνδεση των επιχειρήσεων με την ευρύτερη αγορά τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

στ) η από κοινού προβολή των επιχειρήσεων της περιοχής και των δυνατοτήτων που προσφέρει στους καταναλωτές και τους επισκέπτες καθώς και η διεύρυνση της αγοράς.

ζ) Η διοργάνωση και συμμετοχή σε εκθέσεις.

η) Η συνεργασία με φορείς του Δημοσίου (ΝΠΔΔ), ΝΠΙΔ και φυσικά πρόσωπα καθώς και η διακρατική συνεργασία, στα πλαίσια κατάρτισης, εφαρμογής και αξιοποίησης εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων.

θ) Η διαφύλαξη και ανάδειξη των παραδοσιακών, αισθητικών και καταναλωτικών προτύπων της περιοχής.

ι) Η ανάληψη συλλογικής πρωτοβουλίας για τη διαφύλαξη και ανάδειξη της πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.

ια) Η προώθηση για υλοποίηση από την Τοπική Αυτοδιοίκηση έργων ανάδειξης του πολιτισμού και της φύσης, ως συμπληρωματικά έργα τουρισμού.

ιβ) Η ανάληψη συλλογικών πρωτοβουλιών για την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος.

ιγ) Η δημιουργία τράπεζας πληροφοριών για την υποστήριξη των σκοπών της Εταιρίας.

Τα μέσα επίτευξης των παραπάνω στόχων είναι :

α) Οι συντονισμένες ενέργειες για την κατανόηση της απόλυτης ανάγκης για συνεργασία και αναβάθμιση της ποιότητας παροχής υπηρεσιών.

β) Η εφαρμογή της ποιοτικής αναβάθμισης των κλάδων στους οποίους δραστηριοποιούνται, κυρίως για ζητήματα παροχής υπηρεσιών και ανάπτυξης των επιχειρήσεων.

γ) Η χρησιμοποίηση όλων των μέσων δημοσιότητας και τεχνογνωσίας.

δ) Η ανάπτυξη αποτελεσματικών μηχανισμών πληροφόρησης – ενημέρωσης.

ε) Η δημιουργία και συμμετοχή σε δίκτυα εθνικού και διεθνούς επιπέδου.

στ) Η σύνδεση με τους κυριότερους εθνικούς, περιφερειακούς και τοπικούς μηχανισμούς ανίχνευσης των αναγκών της αγοράς.

ζ) Η συνεργασία με ειδικούς σε θέματα δικτυώσεων, τοποθέτησης προϊόντων στην αγορά, σύγχρονου μάρκετινγκ, για τη μεταφορά τεχνογνωσίας στην περιοχή.

η) Η ανάπτυξη συνεργασίας με Ο.Τ.Α. και άλλους φορείς σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο και η συμμετοχή στην κατάρτιση και υλοποίηση πάσης φύσεως αναπτυξιακών συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, προγραμμάτων τεχνολογικής ανάπτυξης, ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού, βελτίωσης των παρεχομένων υπηρεσιών, προστασίας και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

θ) ο σχεδιασμός, η διεξαγωγή και η συμμετοχή σε έρευνες και μελέτες με αντικείμενο την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, την αγορά εργασίας και την τοπική ανάπτυξη.

ι) Η σύναψη συμβάσεων έργου ή εργασίας με επιστήμονες και άλλους ειδικούς, φυσικά πρόσωπα, φορείς, Νομικά πρόσωπα Ιδιωτικού και Δημοσίου Δικαίου που είναι απαραίτητοι για την επίτευξη των παραπάνω σκοπών.

ια) Η συμμετοχή σε προγράμματα της Ε.Ε., Εθνικά ή Διεθνή.

ιβ) Η δημιουργία όλων εκείνων των υποδομών που στηρίζουν την βελτίωση των υπηρεσιών και την προώθηση του τουριστικού προϊόντος.

ιγ) Η συμμετοχή σε προγραμματικές συμβάσεις τοπικών και εθνικών φορέων.

Όλες οι προτάσεις που προαναφέρθηκαν σε συνδυασμό με την συνεργασία

των αρμοδίων φορέων και την καλή διάθεση του κάθε πολίτη ξεχωριστά θα μπορέσουν να πραγματοποιηθούν μελλοντικά με αποτέλεσμα την περαιτέρω βελτίωση του τουριστικού προϊόντος του Νομού Ημαθίας .

ΗΜΑΘΙΑ

....ένα ταξίδι για συλλέκτες πολύτιμων αναμνήσεων στην ιστορία , τον πολιτισμό και στις φυσικές ομορφιές ένα ταξίδι που μόλις τελειώσει θέλεις να ξαναρχίσεις !!!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1 Ε. Ο. Τ.
 - 2 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΗΜΑΘΙΑΣ
 - 3 ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ
 - 4 ΕΝΩΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ ΝΟΜΟΥ ΗΜΑΘΙΑΣ
-